



**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt XXIII. De continentia causæ non diuidenda; ad materiam I. nulli, C.
de iudiciis. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

Sed hæc limitatio non habet locum, si procurator litis confortis esset negligens in appellando, & ageretur de causa connexa: ita enim procedere dictam decisionem Crescentij, testatur Rot. *decis. 1. 1. num. 6. par. 4. recent.* Idemque dicendum est si vnus ex litis confortibus, non prodesse acquiescenti: Rot. *decis. 183. num. 6. in princip. par. 2. recent.* post Guid. Pap. & alios *ibidem* citatos. Idem dicendum est, quando quilibet ex litis confortibus distinctam habet defensionis causam; tunc enim appellatio vnus, alteri non prodest: vt probat Rota *dicta decis. 183. num. 6. circa fin. par. 2. recent.* Potest tamen appellatus adhærere appellationi aduersarij, quamuis propriam interposuisset appellationem, & postea illa esset defecta, aut etiam si propriæ appellationi renuntiasset, & aduersarius appellasset *quatenus contra*, si agatur de capitibus connexis: vt fusè comprobatur Antonin. de Amato *resolut. 9. num. 11. & sequent. Ricc. collect. 3602. Cyriac. controuers. 183. n. 4.*

¹¹ Quando vero capitula sententiæ sunt diuersa & separata, tunc appellari potest ad diuersos iudices, vt notauit Franc. *d. cap. si duobus, num. 5. 6. & 7. Scac. de appellat. quest. 10. n. 5. & sequentibus.*

¹² Quarta Conclusio: In casibus in quibus ad diuersos iudices appellatio interponitur, veluti si à sententia Episcopi suffraganei, vna pars appellauerit ad Archiepiscopum Metropolitanum, alia vero ad Legatum vel Vicelegatum, præualeat appellatio interposita ad Metropolitanum, Gambar. *de offic. & potest. legat. lib. 8. quest. 25. num. 11. 3. Franch. in dicto cap. si duobus, n. 3. Olasc. decis. 131. n. 14.*

¹³ Quod ampliatur etiam si is qui appellauit ad inferiorem præuenerit, & causam ac processum iam coram ipso inchoasset. Talis enim præuentio non operatur in præiudicium appellationis ad Superiorem interpositæ, quia semper iurisdictio Superioris præualeat, Lancell. *de attent. cap. 12. ampliat. 15. n. 24.*

¹⁴ Vbi hoc limitat, nisi inferior coram quo causa appellationis introducta fuit, ignorasset appellationem ad Superiorem interpositam fuisse. Vnde cautela erit vt is qui ad Superiorem appellauit, notam appellationem suam faciat inferiori, ne causam ignorantie prætereundum possit. Nam quomodocumque ad eius notitiam deuenit, fuisse ad Superiorem appellatū, debet abstinere, & si eo non obstante procedat ad vltiora, talis processura declarabitur attentatoria: Lancell. *dicto cap. 12. ampliat. 15. num. 30. quem sequitur Scac. dicta q. 10. art. 3. n. 10.*

¹⁵ Quinta Conclusio: Si in sententia contineantur diuersa capita, & vtraque pars appellauerit ad eundem Superiorem, & quilibet suum obtinuerit commissarium, & similiter quilibet ex partibus suo diuerso scribente notario introduxerit, videtur dicendum eandem causam appellationis coram diuersis iudicibus tractari non posse, Franc. *in eodem cap. si duobus, num. 2. & sequentibus.*

¹⁶ Sed tamen idem Franc. *in eodem cap. si duobus, in vlt. quest. num. 10.* videtur tenere contrarium, videlicet quod licet agatur de vna eademque sententia, tamen si contineat capitula separata, & distincta, possunt duæ appellationes interponi, & coram duobus diuersis iudicibus tractari, nec eâ ratione diuidi dicitur contentia causæ, quia appellatio separatim pro quolibet capite separato deuoluitur, ne appellanti in capite separato tollatur electio iudicis ad quem, & notarij, quæ spectat ad appellantem. Quod singulariter menti tenendum esse existimat Franc. *dicto cap. si duobus*: quem citat & sequitur Scac. *d. q. 10. n. 9. & Decius vero in d. c. si duob. in vltima quest. in 2. casu n. 19.* tenet contrarium optimis rationibus innixus, licet fateatur Doctores

¹⁷ bonos

omnes in dicto cap. si duobus, priorem sententiam amplecti. Suam vero opinionem tueretur ex eo quod si cuti in causâ principali, diuersa illa capitula simul deducta fuerunt, & per eandem sententiam terminata, eodem modo per vnicam appellationem terminari debent, cum appellatio naturam causæ principalis sequi debeat. † Et sane multa orirentur inconuenientia si aliter diceremus. Posito enim, verbi gratia, quod tres vel plures essent colligantes, & tria aut plura eiusdem sententiæ capita separata, si quilibet pars separatim appellationem coram diuersis iudicibus introduceret, diuersisque scribentibus notariis, multiplicarentur expensæ, & lites ex litibus orirentur, dareturque occasio partibus sese inuicem vexandi, orireturque magna confusio. Et ideo ego libenter opinioni Decij vt æquiori adhæreo, & super hoc bonum esset, vt Superior perpetuâ constitutione prouideret. Quamuis apud nos in praxi opinio Decij seruatur, pro vt eam per annos 40. semper seruari videtur, cum attendamus semper quis fuerit magis grauatus,

CAPVT XIII.

ARGVMENTVM.

De contentia causæ non diuidenda ad materiam, l. nulli, Cod. de iudiciis. Et de differentia inter leg. vbi cæptum, ff. de iudiciis, & dictam l. nulli. De pluribus simul delinquentibus. Quid si vnus sit clericus alter laicus. Causa possessionis & proprietatis, an, & quando coram eodem Iudice sit terminanda, quod tamen fusius explicatur inferius, cap. 23. Non posse opponi de contentia causæ, quando quis coacte, exceptione iâ proposita vitetur coram alio Iudice, nempe si fuerit ab aduersario prouocatus. Contentia causæ, an locum habeat dum agitur de eadem tutela, vel de eodem fideicommissio, vel de eadem pignoratione generali, vel de diuersis terminis solutionum eiusdem debiti. Et quod hæc exceptio possit opponi tam coram Iudice ordinario quam coram delegato, ex mente Rotæ, quam sequi debemus, non obstante opinione Ignei de qua infra, cap. 24. num. 8. Quando & in qua parte litis ista exceptio proponi possit. Contumax vtrum refusus expensis hanc exceptionem proponere valeat.

SVMMARIVM.

- 1 Exceptio contentiæ causæ non diuidenda, est diuersa à dispositione leg. vbi cæptum, Digest. de iudic.
 - 2 Remedia leg. vbi cæptum, ff. de iudic. & l. nulli Cod. eodem tit. non solum sunt diuersa sed etiam incompatibilia.
 - 3 Remedio l. nulli, C. de iudic. renuntiari potest expressè vel tacitè.
- Exceptio contentiæ causæ vtrum necessaria sit opponenda

- ponenda ante litem contestatam, an vero opponi possit in quacunque parte iudicii.
- Contumax auditur in hac exceptione refusus expensis contumacialibus.
- 4 Si agatur de pluribus simul delinquentibus, causa debet coram eodem iudice tractari aduersus omnes.
- 5 Si clericus & laicus de eadem re conueniantur, clericus vii dignior causam trahit ad iudicem Ecclesiasticum. Vide tamen ibi contrarium tenentes.
- 6 Causa proprietatis tractari debet coram eo qui fuit iudex causae possessionis.
- 7 Multo magis causa possessionis coram vno iudice intentata, debet coram eodem iudice tractari.
- 8 Si post coram vno iudice petita manutentionem in summarissimo & denegatam, si cui denegata, fuit ciuitur in causa petitoris coram alio iudice non impeditur de summarissimo iterum opponere coram hoc nouo iudice, nec opponi potest de litispendentia, vel de causae continentia non diuidenda.
- 9 Si causa sit diuersa, non potest opponi de continentia causae.
- 10 Clausula si quid sit exequendum vis non porrigitur ad causam separatam.
- 11 Iudicium nullum non causat litispendentiam.
- 12 Clausula si quid sit exequendum, apposta in commissione appellationis in causa possessionis, ostendit signaturam habuisse possessionem pro turbida.
- 13 Manutentio in prima instantia denegata peti potest in secunda.
- 14 Explicatur decisio Cavalier. 615.
- 15 Causa proprietatis coram eodem iudice, qui de possessione cognouit, tractanda est, quando pendet iudicium super possessione. Sed finito possessionis, distinguendum est virum Actor, vel Reus sine eiusdem vel diuersi fori. Sed vide inferius cap. 24. per totum.
- 16 Causa tutela, vel fideicommissi, vel pignorationis generalis, debet coram eodem iudice tractari.
- 17 Causae super diuersis terminis solutionum eiusdem anni redditus, an & quando sint diuersae.
- 18 Causae non discuntur diuersae, si petitio vel executio facta fuerit tam pro terminis maturatis, quam maturandis.
- 19 Creditor inuito debitore non potest petere partem sui crediti, nec debitor partem soluere cogendus est si totum soluere velit. Limita tamen vt n. 20. in fine, si petitio parit fieri a diuersis personis, & ex diuersa causa, in iuxta decis. Rotae 434. n. 2. par. 2. recentior.
- 20 Referuntur Doctores de continentia causae tractantes.
- 21 Exceptio ne continentia causae diuidatur, opponi potest tam coram iudice ordinario quam coram delegato.

ISTA est materia L. nulli. Cod. de iudic. quae est omnino diuersa à materia leg. ubi capium, ff. eodem tit. quia in materia l. ubi capium, agitur de iudicio mutato. At vero in l. nulli, agitur de iudicio diuiso. Exceptio l. ubi capium, procedit quando quis veller iudicium mutare, veluti si quis pro eadem re coram alio iudice Reum conuenire veller, dimisso primo iudice: coram quo lis cœpta erat. Sed quando agitur, non de eadem causa, sed de connexa, quam quis vult coram alio iudice intentare, tunc opponitur, quod causae continentia diuidi non debet, ex d. leg. nulli. Et sic duae istae exceptiones non solum sunt

diuersae, sed etiam incompatibiles, adeo vt vna aliam impediatur, illique aduersetur. Nart. consil. 135. n. 4. Monach. dec. Florent. 66. n. 4. Alio modo exemplificat Galerat. de renunciat. c. 146. n. 1.

Huic exceptioni renunciari potest, vel expresse, pro vt fieri solet per eum qui in instrumento publico obligatus est; vel tacite, si quis videlicet illam non opponat ante litem contestatam. Cum enim hoc beneficium fuerit introductum fauore rei conuentae, sequitur reum illi renunciare posse. Galerat. dicto c. 146. n. 2. 3. 4. 5. Menoch. dicta decis. 66. n. 5.

Ista tamen sententia non transit sine contradictione: nam plurimi DD. existimant exceptionem Ne continentia causae diuidatur, posse opponi in quacunque parte iudicii, quamuis sit dilatoria: quia lex resistit decisioni iudicii, & poenam imponit: & ideo quidquid sit contra legem, nullum est; & propterea licet exceptio praeventiois debeat opponi ante litem contestatam, tamen aliud statuendum est in hac exceptione Ne continentia causae diuidatur: quia in exceptione litispendentiae seu praeventiois, lex non resistit, licet non assit: sed in hac exceptione Ne continentia causae diuidatur, lex omnino resistit: & per hanc rationem Trentacinq. lib. 2. var. resolut. tit. de iudic. resolut. 3. n. 10. existimauit hanc exceptionem ne continentia causae diuidatur, posse opponi in quacunque parte iudicii: Quam sententiam amplectitur Alberic. in dicta l. nulli. C. de iudic. num. 2. & ibid. Alexand. num. 6. Afflict. decis. 354. num. 8. plures citat & sequitur Carleual. de iudic. tom. 2. lib. 1. tit. 2. disp. 2. num. 10. Salgado in labyrinth. credit. c. 4. §. 3. num. 7. & sequent.

Imo si reus fuerit contumax coram iudice praeventiente, licet perdat beneficium dictae exceptionis continentiae causae, tamen si compareat coram iudice praeventiente, audiendus est, refusus prius expensis contumacialibus: vt probat Trentacinq. dicta resolut. 3. numero 9. Carleual. dicta disputat. 2. numero 14.

Triplex autem potissimum est casus in quo de causae continentia non diuidenda tractari potest. Primus est, quando agitur de pluribus sociis, vel de pluribus simul delinquentibus, tunc causa coram illo iudice qui praeventit tractanda est, nec coram diuersis iudicibus agitanda, ne super eodem negotio diuersas, vel contrarias sententias pronunciari contingat, l. 1. & l. 2. ff. de quib. reb. ad eundem iudicem eatur. Velut si clericus simul & laicus delinquant, vel simul conueniantur actione ciuili tanquam haeredes alicuius; tota causa spectabit ad iudicem Ecclesiasticum, quia persona Clerici, vt magis digna, totam causam trahit, ne continentia causae diuidatur, & vt euitetur diuersitas, vel contrarietas sententiarum in eadem causa. Seraph. dec. 957. Gratian. fusè discept. 641. per totam. Licet aliqui Doctores contrarium teneant, & apud eos aliter iudicetur, Mastrill. decis. Sicil. 138. num. 6. videri potest Ricc. collect. 1511.

Secundus casus consideratur ratione subiecti, veluti si causa possessionis fuerit coram vno iudice intentata. Nam causa petitoris coram eodem, & non coram alio iudice tractari debet: ne causae continentia diuidatur, c. 1. de causa poss. & propriet. Gaill. lib. 1. obseru. 32. n. 11. Menoch. de arbit. casu 371. n. 8. & 9. Quod intelligendum est iuxta copiosius tradita infra cap. 24.

Multoque magis causa possessionis coram vno iudice inchoata, etiam per viam appellationis, debet coram eodem tractari & terminari, nec alius iudex adiri potest. Vt probat Post. in tract. de manut. obseruat. 6. n. 39.

Quod

8 Quod tamen sic intelligendum est, ut locum habeat quando quis sponte alium ad iudicem, secus si ab aduersario fuerit prouocatus: Tunc enim non obstat litispendentia: Quia sicut permiffum fuit aduersario pendente lite super possessorio, alium adire iudicem super negotio principali, ita & huic citato permitti debet, ut eandem manutentionis exceptionem opponat. Ut optimis rationibus probat Lancell. *de assent. lite pendente. limit. 2. a. num. 89.* Vbi dicit, quod si quis lite coram primo iudice pendente, aduersarium ad nouum coram alio iudicium prouocauit, & deinde sub eo prætextu quod causæ continentia diuidi non debet, opponit de litispendentia coram primo, & instat quod causa ad primum iudicem remittatur, audiendus non est: ne ex sua culpa & facto suo commodum consequatur, quod fieret si postquam partem duabus diuersis litibus non sine magno sumptu & labore vexauit, sibi pro libito concederetur, ut omisso secundo iudicio in quo sponte comparuit, iterum ad primum reuocaretur, in præiudicium partis, cuius plurimum interest, ut secundum iudicium citius terminetur. Quod probatur à simili ex traditis per Gratian. *discept. forens. cap. 118. num. 54.* Vbi licet loquatur de contumace, tamen eius ratio militat etiam in hoc casu, videlicet quod litispendentia potest allegari aduersus eum, qui est in causa, ut nouus processus instituitur, & qui facto suo dedit animum variationi. Provt etiam determinat Rota *decis. 91. num. 16. & 17. part. 6. recentior.* Vnde cum alias quidam debitor annui redditus, causam separationis bonorum introduxisset, supponens illius, cui ipse successerat, hereditatem non esse soluendo; creditor autem, suspensio iudicio separationis bonorum, petiisset & obtinisset se manuteneri in quasi possessione censum exigendi, prædictus vero debitor ab hoc manutentionis decreto appellasset, causa appellationis à decreto summarisissimi possessorij interpositæ commissa fuisset cum clausula *si quid sit exequendum in primis exequatur*, debitor ipse timens executionem quæ appellato denegari non poterat, intentauit nouum iudicium refectionis contractus, in quo cum creditor iterum opponeret de manutentione, replicabat debitor de litispendentia, & de commissione appellationis cum clausula *si quid sit exequendum*, & quod causæ continentia diuidi non poterat, & ideo creditor debebat prosequi primum iudicium; Ego vero qui scribebam pro creditore dixi litispendentiam, seu potius exceptionem quod continentia causæ diuidi non poterat, non posse opponi, quia debitor per nouum iudicium non poterat deteriorem causam creditoris reddere, & per rationes & iura superius deducta. Et in fauorem creditoris fuit iudicatum in Vrbe, non obstante contrario decreto facto per R. D. Auditorem Auenionensem, & sic fuit executioni demandatum & creditor manutentus.

9 Addebam prædictis rationibus, quod si noua lis super rescissione contractus erat diuersa à prima, non poterat opponi de continentia causæ, Ludouif. *decis. 403. num. 6.* Rota *decis. 402. num. 6. parte 4. recentior.* Duran. *decis. 94. num. 11.* † Et in specie de clausula *si quid sit exequendum*, quod nullum operetur effectum in causa diuersa, sed tantum in illa in qua data est commissio, tradit Barbof. *de claus. cap. 169. n. 4.* Rota post tract. *Censij de censib. decis. 243. n. 4.*

10 Item dicebam quod cum debitor primum illud iudicium nullitatis argueret ex defectu mandati, non poterat contrario remedio fundamentum desumere ex eo quod nullum esse profitebatur, cum ex iudicio nullo litispendentia exceptio non possit produci,

Gratian. *discept. forens. cap. 531. num. 76. versic. Quæ nullitate.* Burat. *decis. 76. num. 23.* Rota *decis. 123. n. 1. part. 7. recentior.*

Et quamuis opponeretur, quod signatura iam iudicauerat possessionem esse turbidam, cum appellationem in possessorio commisit cum clausula *si quid sit exequendum*, ex Marefcor. *lib. 1. cap. 86. n. 6.* † Tamen respondebam, etiam si non solum possessio fuisset declarata turbida, sed etiam in totum denegata, tamen confito de iustitia possessionis, debere iudicem quodcumque denegationem reuocare, & mandatum de manutentione concedere, cum huiusmodi decreta sint merè interlocutoria, l. *quid iussit. ff. de re iudic. Cagnol. in l. in pari. num. 6. de reg. iur.* Et sic in terminis mandati de manutentione iam denegati, decidit Rota *decis. 404. num. 3. & 4. parte 2. recentior.* Loter. *de re benefic. lib. 1. qu. 38. n. 226. & 227.* Fontanell. *de pactis dotatib. claus. 7. glof. 3. part. 10. numero 77.* Ludouif. *decis. 275. num. 10.* Si igitur hoc procedit quando reiecta fuit manutentio, multo magis procedere debet quando tantum fuit suspensa.

Nec obstat *decis. Canaler. 613.* quia ibi appellatus, propria autoritate volebat continuare suam possessionem, in præiudicium commissionis appellationis datæ cum facultate manutendi, quem de iure, cum tamen debuisset iudicem adire, & ita procedere attentatoriæ; qui est casus specialis nihil habens simile cum quæstione propolita.

Cæterum ad rem redeamus, quæ supra diximus *n. 6.* sic intelligenda sunt, ut locum habeant quando primum iudicium non est finitum. Nam si iudicium possessorium esset terminatum, hæc adhibenda est distinctio, Nempe quod si actor reo inuito alium vult adire iudicem, non potest, ne continentia causæ diuidatur. Aut vero reus aduersus actorem originarium vult proprietatis iudicium coram alio iudice mouere, & tunc si ambo sint eiusdem fori, causa coram eodem iudice tractanda est. Sed si sint diuersi fori, tunc non est necesse quod causa tractetur coram primo iudice, sed potest reus, qui modo efficitur actor, alium iudicem competentem adire super proprietate. Probatur hæc distinctio per textum, Glossam, & *dd. in c. fin. de iudic. & ibi maxime Abb. n. 15.* Qui dicit quod hoc casu vulgata illa regula, quod actor sequitur forum rei, non debet violari per aliam regulam, quod continentia causæ diuidi non debet. Atque ita decisum refert Cabed. *decis. Lusit. 32. n. 5.* Sed de his fusiùs *cap. 24.*

Tertius est casus, quando agitur de causa vniuersali, vel generali, veluti de tutela, de actione negotiorum gestorum, & aliis similibus plura capita inuicem connexa continentibus, Tunc enim ne continentia causæ diuidatur, iudex causæ vniuersalis, debet etiā cognoscere de causis particularibus sub illa generalitate contentis. Veluti si penderet causa vniuersalis super apertura fideicommissi, & creditores lite pendente vellent exequi contra bona quæ fideicommissio supposita pretenduntur, non possent hoc facere nisi coram iudice coram quo causa aperitur fideicommissi pendet. Tum ex eo quod causa fideicommissi est præiudicialis, tum etiam ex eo quod continentia causæ diuidi non debet. Vt fuit decisum per Rotam apud Post. tract. *de manutent. decis. 334. num. 9.* Vbi additur, quod non solum causa illa dicitur vniuersalis, quæ talis est respectu petitionis & conclusionis libelli, sed etiam respectu executionis, veluti si de pignore capta fuerint omnia bona fideicommissio supposita; ut dicitur in *decis. 334. numero 11.* Et faciunt tradita per Rotam coram

coram And. decis. 87. numero 11. Cratier, consil. 79. num. 7. Plura de hoc tertio casu diximus, cap. 10. n. 1. & sequē. 2.

17 Hic tamen opportunē quæritur quid dicendum sit de diuersis terminis vnus cuiusdemque census, seu annui redditus, vtrum tales causæ sint ita connectæ, vt iudex coram quo actum fuit pro vno termino, censetur totam causam præuenisse etiam quoad terminos postea decursos. Hoc idem tractat Iaf. consil. 9. n. 5. lib. 1. & bene Merlin. decis. 723. n. 3.

In hac quæstione Rota coram Ludouic. dec. 345. existimauit duas istas causas esse diuersas, & per consequens iudicem aditum pro solutione diuersorum census terminorum, procedere posse, non obstante litispendentia super aliis terminis absque periculo attentatorum; cum tot sint debita quot sunt termini decursi. Quod est verum, si petitio vel executio simpliciter facta fuerit pro termino, vel terminis tunc decursis. Secus si petitum fuerit debitorem cogi tam pro fructibus decursis, quam decurrendis, quod recte fieri posse testatur Salgad. in tract. de Reg. prot. et par. 4. c. 11. n. 29. Tunc enim cum petitio sit generalis, locus esset regulæ d. l. vbi cæptum, vel d. l. nulli. Propter pendentiam litis vniuersaliter, vel generaliter intentatæ.

19 Sed hic alia insurgit quæstio, videlicet vtrum creditor annui redditus, possit inuito debitore agere ad solutionem partis census, vel censum decursorum? Et dicendum est non posse, ne continentia causæ diuidatur. Et præterea, quia sicut debitor creditorem cogere non potest, vt partialem recipiat solutionem, propter multa incommoda quæ secum affert solutio partialis, l. Tutor. §. Lucius. ff. de Vfur. Hieron. Buttigell. in l. quidam existimauerunt, n. 15. ff. si cert. per. Afinsius, in tract. de exec. §. 7. c. 162. per tot. Ita nec creditor cogere potest debitorem, vt sibi partialem faciat solutionem, sed illa non admittitur nisi interueniente mutuo tam debitoris quam creditoris consensu, ex regula correlatiuorum. Negulant. de pignor. in §. p. & 2. membr. 3. p. n. 18. Add. ad Mathesil. singul. 115. n. 1. Gomez. tom. 2. var. resol. c. 10. de inuid. n. 5. versio. Pulchrum tamen dubium est. Fachin. lib. 10. qu. iuris controu. cap. 59. versio. Secundum argumentum. Eadem ratione, si creditor partem sui crediti petat in iudicio, alia portione suspensa, valida quidem est creditoris petitio, sed quæ exceptione submoueat, si debitor de continentia causæ non diuidenda opponat. Vt dicunt communiter DD. in l. cum quedam puella, §. quoties, ff. de iuris. omni. ind. & tradit Cens. in tract. de censib. q. 72. n. 12. versio. Nec etiam obstat quarta ratio. Afflicti. d. c. 15. §. 54. n. 6. & ibi Addent. Trentacinq. lib. 2. de iudic. resol. 3. vbi plenè materiam huius capituli pertractat. Menoch. de arbit. cas. 371. n. 14. & 15. Alex. Arerin. & Imola in l. 1. ff. de acquir. possess. Ioseph. Ludou. decis. Lucens. 49. per tot. Caroc. de oblat. p. 2. q. 7. n. 23. & sequent. Limita tamen vt per Rotam decis. 434. n. 2. p. 2. recentior. vbi vide. Concludit enim exceptionem hanc, ne continentia causæ diuidatur, habere locum quando adest identitas causæ & personarum; secus si eadem non esset causa defensionis, nec eadem personæ.

21 Hoc vltimo loco subiiciendum est exceptionem istam, Ne continentia causæ diuidatur, non solum coram iudice ordinario, verum etiam coram delegato opponi posse. Rota dicta decis. 91. num. 21. part. 6. Recentior.

De hac materia continentia causæ non diuidendæ agit Salgad. in labyr. credit. par. 1. cap. 4. num. 15. & eod. cap. §. 3. num. 6. & Cancer. lib. 3. var. resol. cap. 16. num. 34. cap. 10. num. 100. & segg. vbi disanlegerius de Præuent. Iudic.

cit quod continentia causæ non attenditur, nec inconueniens illud, quod sequi possent diuersæ sententiæ quando personæ sunt diuersi fori & ad vnum trahi nequeunt, veluti si res sint in diuersis locis & iurisdictionibus.

CAPVT XIV.

ARGVMENTVM.

De præuentione in causis feudalibus, si de feudo fuerit controuersia. De iurisdictione Domini Reitoris Comitatus Venaisini in toto Comitatu in castris infeudatis, vel non infeudatis. An & quomodo illi competat. Causa feudalibus per leges feudales decidenda, tractari debet coram Domino feudi, & sic coram Domino Rectore Comitatus, qui ius reddit vice & nomine supremi Principis nostri, secus si causa decidenda sit secundum ius commune, tunc enim coram Iudicibus ordinariis competentibus tractanda est. Quid si agatur de fructibus feudi, aut de possessorio iudicio super feudo.

SVMMARIVM.

- 1 Dominus Rector Comitatus Venaisini, vti Præf. Provincie, habet merum & mixtum imperium in toto Comitatu.
- 2 Conseruando in materia iurisdictionis feudalibus est attendenda.
- 3 Si de feudo fuerit controuersia, cognitio ad Dominum feudi spectat, vel ad eius officiales.
- 4 Quando pares curia cognoscere debent de causis feudalibus, hoc facere possunt per Locumtenentes.
- 5 Feuda in Comitatu Venaisino sunt redacta ad instar bonorum patrimonialium.
- 6 Quando causa feudalibus non est decidenda secundum leges feudi, sed secundum dispositionem iuris communis, tunc Dominus Rector Comitatus procedit vti iudex ordinarius, non vti iudex feudi. Præuentioni locus est quoad fructus feudi inter Dominum feudi & iudicem ordinarium. In iudicio possessorio vtrum sit locus præuentioni.

P RÆSENTIO ista tangit materiam præuentionis, quia si in causa feudali procedendum sit priuatiuè coram iudice feudi, qui est Reuerendissimus Dominus Rector Comitatus Venaisini, tunc non erit locus præuentioni in præiudicium ipsius, & tribunalis eiusdem, Sin minus, facilius admittetur contra ipsum præuentioni, vel ratione priuilegij, vel aliis de causis ob quas recedi potest à iurisdictione ordinaria. Pro cuius resolutione duo casus distinguendi sunt. Primus est, quando agitur de negotio quod per leges feudales est decidendum, veluti si agatur de seruitutibus per feudatariū Principi præstandis, de inuestitura feudi, & aliis similibus, vel de iuribus ex natura feudi, vel ex pacto, Domino feudi erga subditos competentibus: Et tunc verus iudex vassallorum est Præf. Provincie, & sic in Comitatu Venaisino Dominus Rector dicti Comitatus